

מ"ת 24085/04/22 - מדינת ישראל נגד יוחנן הרשלג

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 24085-04-22 מדינת ישראל נ' הרשלג(אחר/נוסף)
תיק חיצוני: 814423/2021

בפני כבוד השופט אלי אברבנאל
המבקשת מדינת ישראל
נגד
המשיב יוחנן הרשלג (אחר/נוסף)

החלטה

1. לפני בקשה לעיון חוזר בתנאי שחרורו של המשיב שנקבעו בהחלטה בתיק זה מיום 2.2.2023.

2. כנגד המשיב הוגש ביום 12.4.2023 כתב אישום בת"פ 24066-04-22 ובו שני אישומים שבמרכזם פגיעה אלימה בערבים ממניע גזעני.

בגדרו של האישום הראשון, מואשם המשיב בעבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות ממניע גזעני ובעבירה של היזק לרכוש בזדון ממניע גזעני, בכך שביום 17.11.2021, לאחר שמהנדס פלסטיני ערך מדידות בשטח אדמה שבו נמסקו זיתים בכפר שיוח בליווי חיילי צה"ל, רדפו המשיב ואחרים אחר המהנדס האמור וידו לעברו אבנים, בשל היותו ערבי. נטען כנגד הנאשם כי "ממרחק קצר ובעודו עומד במפלס גבוה ממפלס בו עמד המתלונן, ידה אבן לראשו של המתלונן, וכן בעט ברגלו. כתוצאה ממעשי הנאשם ואחרים נגרם למתלונן פצע מדמם בראשו, נחבש ע"י החיילים במקום וקיבל טיפול רפואי בעמותת הסהר האדום וכן נשברו מכשיר הטלפון שברשותו ומשקפיו".

בגדרו של האישום השני מואשם המשיב בעבירה של תקיפה סתם, תקיפה הגורמת חבלה ממשית ממניע גזעני, חבלה במזיד ברכב והפרת הוראה חוקית. עפ"י עובדות אישום זה, אף שהמשיב נחקר באזהרה, בגין אירוע אחר, וחתם ביום 6.3.2022 על כתב ערובה לפיו יורחק מגוש עציון למשך 15 ימים, ביום 17.3.2022 הגיע המשיב עם חבריו לאזור גוש עציון. לאחר שמי מיושבי הרכב בו ישב המשיב צעק לעבר עובדים ערבים שעסקו בפינוי אשפה "אלאא הואכבר", "ערבים בני שרמוטה" ו"בני זונות", רץ לעברם המשיב, ירק על אחד מהם (להלן: המתלונן), אחז אותו בתנועת חניקה והכה אותו באגרופים בראשו ללא התגרות מוקדמת ובשל היותו ערבי. באותה עת, אחד מחבריו של המשיב שפך על המתלונן משקה אלכוהולי. משניסה עובר אורח להרחיק את המשיב מן המתלונן היכה אותו המשיב באגרופו בלחיו. לאחר שאנשי ביטחון ביישוב, ובהם אדם בשם נתנאל, הפרידו את המשיב מהמתלונן, שבו המשיב וחבריו למקום "ובעוד חבריו מנסים להרגיעו, אחז הנאשם בחפץ חד, רץ לעבר רכבו של נתנאל והחל לנקב את צמיגי הרכב... כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלונן כאבי ראש וחבלה בעינו הימנית. כמו כן, נגרם נקב לצמיגי רכבו של מר נתנאל".

3. בהחלטות קודמות נקבע כי בידי המאשימה ראיות לכאורה להוכחת האישום.

המשיב כבן 21. אין בעברו הרשעות. מתסקירי שירות המבחן עולה כי הוא מתקשה לקיים אורח חיים יציב; הוא פועל באופן אימפולסיבי; וסמוך לאירועים מושא האישום חלה התדרדרות במצבו. את העבירות מושא האישום השני עבר המשיב תוך הפרה בוטה של תנאי שחרור שנקבעו בעניינו בגין העבירות שבאישום הראשון. בשתי ההזדמנויות האמורות נמלט המשיב מהמשטרה. טענת המבקשת כי במשך חודשים פעלה המשטרה לאיתור המשיב אך הדבר לא עלה בידה, לא נסתרה. מהמקובץ עולה כי התנהלותו של המשיב עובר למעצרו הייתה בלתי צפויה וחסרת מעצורים. בשל כך נקבע בהחלטות קודמות כי המשיב מסוכן לציבור, עלול להימלט מהליכי משפט וכי בשל חוסר שיתוף פעולה מצדו, אין בנמצא חלופת מעצר שבכוחה להשיג את תכליות המעצר.

משכך נקבע ביום 30.8.2022 כי המשיב יעצר עד תום ההליכים. ערר שהוגש על ההחלטה לבית המשפט העליון בתיק בש"פ 9037/22 נדחה.

4. בתום דיון שהתקיים בבית המשפט העליון בעניין הארכת מעצרו של המשיב מעבר ל-9 חודשים בתיק בש"פ 9037/22, נקבע ביום 4.1.2023 כלהלן:

"ההליך העיקרי טרם החל, ודומה יהיה צורך בהארכות נוספות, ובהקשר זה יש לקחת בחשבון גם את העונש הצפוי למשיב אם יורשע. לכך יש להוסיף כי אמנם המשיב נעצר בעבר, אך זו הפעם הראשונה שבה הוא שוהה במעצר ממושך... זו הפעם, המשיב עצור מזה תשעה חודשים, מתנהל נגדו הליך פלילי של ממש, כך שיש מקום לקוות כי גם אם לא הפנים את חומרת מעשיו, הפנים את התוצאות העלולות לנבוע מהם. יש אפוא מקום להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, רצוי, מסגרת טיפולית, ולמצער, מסגרת שבה יהיה נתון לפיקוח ולהשגחה. בנקודה זו עובר הכדור לשטחו של המשיב, וחזקה על בא-כוחו או דורשי שלומו כי יציעו חלופה הולמת, גם אם לא אופטימלית שתאפשר את שחרורו. בית המשפט של מעצר, שבפניו הובאה החלופה המוצעת, יביא בחשבון את האמור לעיל, ויפעל כחוכמתו".

בעקבות זאת, בתום דיון נוסף שהתקיים בעניינו של המשיב ולאחר הגשת תסקיר מעצר משלים, ניתנה ביום 2.2.2023 החלטה על שחרורו של המשיב למעצר בית בחלופת מעצר סדנא דאעראע שבביתר עלית. בהחלטה נקבע:

"בבית המשפט העליון נקבע כאמור, כי לנוכח זמן המעצר הממושך יחסית ובשים לב לטיבן של העבירות והעונש הצפוי בגינן, יש להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, ובלבד שבגדרה של חלופה זו יהא המשיב נתון לפיקוח ולהשגחה. החלופה המוצעת, אף שלשיתט שירות המבחן אינה מיטבית למשיב מבחינה טיפולית, ממלאת אחר דרישת הפיקוח וההשגחה. משהמשיב הועמד למשפט פלילי ובגינו נתון הוא כ-10 חודשים בתנאי מעצר, יש לקוות, כאמור בהחלטת בית המשפט העליון, כי מידת המסוכנות הנשקפת ממנו פחתה בשל ההרתעה שבדבר. אשר על כן, וכדי ליישם את החלטת בית המשפט העליון כאמור לעיל, מתקבלת הבקשה".

5. ביום 20.4.2023 הוגשה הבקשה שלפני לעיון חוזר בתנאי השחרור, שבגדרה נטען כי "המבקש ריצה תקופה ממושכת מאחורי סורג ובריח ולא מן הנמנע כי במידה ויורשע יסתפק בית המשפט בתקופת המעצר אותה ריצה. במהלך כל התקופה בה נמצא המבקש בתנאי מעצר בית לא הפר המבקש את תנאי השחרור שהטיל בית המשפט בעניינו. יובהר כי משפטו של המבקש החל, ואולם ברור לכל, כי סיומו אינו נראה באופק". משכך עותר המשיב (כתוארו בהחלטה זו) להתיר לו לצאת ממקום מעצר הבית בו הוא נתון לעבודה בשיפוצים בפיקוח חברו מר דוד פרץ בימים א-ה בין השעות 07:00 - 19:00.

לאחר דחיות מרובות, הגיש שירות המבחן תסקיר מעצר משלים בעניינו של המשיב, בגדרו המליץ הוא על היענות לבקשה, זאת בשים לב לכך כי המעסיק האמור "הינו איש שומר החוק, מחויב באדיקות לפרנסתו וכי יכול לעמוד בהחלטות בית המשפט" ובשים לב לכך שהמשיב נתון בתקופה ממושכת בתנאים מגבילים בלא שהפר אותם, וכן נוכח גילו הצעיר.

6. ב"כ המשיב טוען כי בהתאם לפסיקה נרחבת של בית המשפט העליון יש לשקול בחיוב מתן היתר למשיב ליציאה לעבודה ממעצר בית, במיוחד נוכח חלוף זמן רב של שהייה במעצר בית. עוד נטען כי חל כרסום ממשי בראיות המבססות את יסוד המניע הגזעני בנוגע לאישום הראשון נוכח חילוקי דעות שהתגלעו בין המתלונן למשיב ולאחרים על רקע אחר כעולה מעדותו של המתלונן, דבר המשליך על מידת המסוכנות הנשקפת ממנו

מר פרץ מסר בדיון כי הוא עוסק בתחזוקת מבנים באמצעות סנפלינג, וכי הוא מתכוון להעסיק את המשיב ככל שהדבר יתאפשר במתן סיוע לצוות מהקרקע. לדבריו פרקי הזמן הממושכים המבוקשים ליציאת המשיב מידי יום נועדו כולם לעבודה האמורה, לרבות לפרקי הזמנים הנדרשים לנסיעה לאתרי העבודה. מר פרץ התחייב לפקח באופן צמוד על המשיב, מיציאתו ממקום מעצר הבית ועד להחזרתו למקום זה.

7. המבקשת מתנגדת לבקשה, נוכח חומרת העבירות המיוחסות לו, ובעיקר נוכח הפרת תנאי שחרור בעבר והנאמר עליו בתסקירי שירות המבחן, כאמור לעיל. המבקשת דוחה את הטענה כי חל כרסום בחומר הראיות, ולחלופין טוענת כי גם ללא הוכחת המניע הגזעני, מואשם המשיב בעבירות חמורות המצדיקות נוכח האמור בהחלטות קודמות, דחיית כל בקשה למתן הקלה בתנאי השחרור.

8. דין הבקשה להתקבל בחלקה.

כתשעה חודשים שהה המשיב במעצר ממש, ומאז נתון הוא כארבעה חודשים וחצי במעצר בית מלא. אין חולק כי סיום משפטו של המשיב אינו נראה באופק, ומשכך הוא צפוי לשהות תקופה ממושכת בתנאים המגבילים שנקבעו בעניינו. מדובר בבחור צעיר כבן 21 וחצי שנמצא בתקופה משמעותית בעיצוב אישיותו. הותרתו במסגרת של חלופת מעצר, שבחלקה עובר זמנו בבטלה, וללא יכולת לפתח חיים עצמאיים, עלולה מטבע הדברים לפגוע בתהליך זה.

בנסיבות אלה ובשים לב לפסיקה נרחבת של בית המשפט העליון, הרואה בחיוב מתן אפשרות ליציאה ממעצר

בית לעבודה כחלק מתהליך השיקום, יש להיענות לבקשת המשיב. אין ספק כי עבודה מאומצת מהסוג המבוקש על ידי המשיב בעולם הנורמטיבי, עשויה לתרום לשיקומו. לכך יש להוסיף כי אין בעברו של המשיב הרשעות, וכי מאז שחרורו לחלופת המעצר לא נרשמו הפרות של תנאי השחרור. כאמור בהחלטת בית המשפט העליון האמורה, יש להניח כי מעצרו הממושך של המשיב וכן תקופת הגבלת החירות הנוספת בחלופת מעצר, מקטינים במידה רבה את מסוכנותו ואת החשש להימלטותו מהדין.

עם זאת, נכון לקיים את התהליך האמור בהדרגה, כדי לבחון את התנהגותו של הנאשם. אשר על כן בשלב זה מתקבלת הבקשה חלקית באופן שהמשיב יהיה רשאי לצאת לעבודה בימים א' וב' בלבד, על מנת שבתוך תקופה נוספת יתקיים דיון נוסף בעניינו, כדי לבחון הרחבה של ההקלה האמורה.

9. נוכח האמור, להחלטות קודמות שניתנו בנוגע לתנאי שחרורו של המשיב, יש להוסיף כי בימים א'-ב' בשבוע בין השעות 07:00 - 20:00 רשאי המשיב לצאת מהמקום בו הוא נתון במעצר בית, זאת לצרכי עבודה בלבד, בהעסקתו ובפיקוחו של מר דוד פרץ. כתנאי לכך על מר פרץ לחתום על ערבות צד ג' להבטחת תנאי השחרור של המשיב על סך 15,000 ₪.

ההחלטה תכנס לתוקף ביום 26.6.2023.

דיון המשך בעניינו של המשיב יתקיים ביום 13.8.2023 בשעה 09:00.

ניתנה היום, ג' תמוז תשפ"ג, 22 יוני 2023, בפני הצדדים.